

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 8Csp/92/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420202191
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Šteffel
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8420202191.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom JUDr. Jurajom Šteffelom v spore žalobcu PROFI CREDIT SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Pospechom, advokátom so sídlom Lichenrova 23, 903 01 Senec, proti žalovanému P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. J. Č.. XX/XX, XXX XX P. I., za účasti osobitného subjektu Združenie Brániť sa oplatiť - BSO, občianske združenie so sídlom Potočná 7343/37, 080 06 Prešov - Nižná Šebastová, IČO: 42 379 863, právne zastúpeného: Mgr. Ondrej Barna, advokát so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 216,60 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa zamietá
- II. Zmena žaloby z 29.04.2021 sa nepripúšťa.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 35,2%.
- IV. Osobitný subjekt má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%

odôvodnenie:

1. Žalobou z 08.12.2020 sa žalobca na žalovanom, po zrušujúcom Uznesení odvolacieho súdu č. k. 10CoCsp 10/2021 - 67 z 13.07.2021, domáhal zaplatenia sumy 216,60 eur s prísl.
2. Žalobca tvrdil, že 13.04.2018 uzavrel so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Jej predmetom boli peňažné prostriedky v podobe úverového rámca vo výške 600 eur.
3. Podľa zmluvy mal žalovaný splácať dlh v 36 mesačných splátkach vo výške 21,60 eur.
4. Do podania žaloby žalovaný na svoj dlh zaplatil 147 eur.
5. Žalovaný dlh nezaplatil včas a riadne, a preto žalobca úver zosplatnil k 10.02.2019. Na to bol žalovaný upozornený listom z 26.12.2018 označeným ako „Oznámenie o zosplatnení“. Žalovaný tento list neprevzal v odbernej lehote.
6. Do podania žaloby žalovaný dlh, ktorý je predmetom sporu nezaplatil.
7. Výzvu na vyjadrenie k žalobe prevzal 25.03.2021 (fikcia doručenia). K žalobe sa nevyjadril.
8. V prejednávanej spore sú predmetom konania peňažné prostriedky v celkovej výške 708,60 eur.

9. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, prehľadu splátok a úhrad a oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bol zistený tento skutkový stav:

10. Žalobca uzavrel so žalovaným 13.04.2018 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty č. 8500213538. Jej predmetom boli peňažné prostriedky vo výške 600 eur určené na kúpu spotrebného tovaru.

11. Ročná úroková sadzba bola stranami dohodnutá na úrovni 17,7%.

12. Dlh sa žalovaný zaviazal splátiť 36 mesačnými splátkami vo výške 21,60

13. Celkové náklady žalovaného v postavení spotrebiteľa v predloženej zmluve predstavovali sumu 177,60 eur.

14. RPMN v zmluve bola dojednaná na úrovni 19,10%

15. Splatnosť prvej splátky bola dojednaná na 11.05.2018. Ďalšie splátky sa žalovaný zaviazal splácať k 11. dňu v príslušnom mesiaci.

16. Žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru k 10.02.2019 a vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu vo výške 88,20 eur.

17. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný mal žalobcovi zaplatiť istinu vo výške 600 eur. Na dlh zaplatil 147 eur. Dlh vo výške žalovanej sumy nezaplatil.

18. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa nasledovných zákonných ustanovení:

19. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (ust. §497 Obchodného zákonníka).

20. Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky (ust. §503 ods 1 Obchodného zákonníka).

21. Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti (ust. §1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z, ďalej len „ZoSÚ“).

22. Podľa ust. §52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka:

23. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

24. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

25. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

27. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (ust. §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).

28. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (ust. §565 Občianskeho zákonníka).

29. Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní. Ak ho nespĺní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení (ust. §517 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

30. Podľa ust. §9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

31. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlom a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ak aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie

platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu meniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľov známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 3 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

32. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (ust. §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

33. Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

34. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá spotrebiteľská zmluva.

35. Zmluva je spotrebiteľskou i podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (Smernica Rady 93/19/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj podľa ust. §52 Občianskeho zákonníka. Právny predchodca žalobcu zmluvu uzatváral v právnom postavení dodávateľa, žalovaný v postavení spotrebiteľa s tým, že obsah zmluvy bol daný dodávateľom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, a preto je potrebné uvedený právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie.

36. Je nepochybné, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol zmluvou o úvere občiansky záväzkový právny vzťah, v rámci ktorého boli žalovanému v právnom postavení dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 725 eur. Túto mal žalovaný splácať v pravidelných mesačných splátkach. Keďže žalovaný dlh nesplácal riadne a včas, žalobca oprávnene úver zosplatil.

37. Medzi stranami nebolo sporné tvrdenie žalobcu, podľa ktorého žalovaný na svoj dlh poskytol čiastočné plnenie vo výške 0 eur.

38. Prvoradou povinnosťou súdu bolo preskúmať, či veriteľ pohľadávky s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver, keďže články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej

veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23 (Rozhodnutie SD EÚ C - 679/18).

39. Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (ust. §7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z.).

40. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom (ust. §7 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z.).

41. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa §7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa §7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa §7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ust. §11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z.).

42. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca na preukázanie splnenia povinnosti podľa ust. §7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z. nenavrhol žiaden dôkaz ani skutkové tvrdenie.

43. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, v ktorej v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama osebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

44. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

45. Podľa bodu 26. preambuly vyššie citovanej Smernice členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.

46. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého zmluvného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

47. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48 <<http://merit.slv.cz/8smernice2008/48>>, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa.

48. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej).

49. V tejto súvislosti sa poukazuje na Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 18.12.2014, CA Consumer Finance SA, C-449/13, podľa ktorého Článok 8 ods. 1 Smernice č. 2008/48, sa má vykladať v tom zmysle, že jednak nebráni, aby sa ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnilo len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné a že k obyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy, a jednak veriteľovi neukladá povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom.

50. V prejednávanom spore žalobca ani netvrdil, žeby ako veriteľ posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver.

51. V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh (ust. §132 ods. 1 C. s. p.)

52. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (ust. §132 ods. 2 C. s. p.).

53. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca už v žalobe neúplne opísal rozhodujúcu skutočnosť týkajúcu sa posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver s odbornou starostlivosťou. Na preukázanie splnenia esenciálnej zákonnej povinnosti neuplatnil žiaden prostriedok procesného útoku.

54. Podľa ust. §149 C. s. p. prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

55. Podľa ust. §150 ods. 1 C. s. p. strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Žalobca v žalobe nesplnil základnú povinnosť pravdivo a úplne uviesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu tak ako mu to ukladá ust. §150 ods. 1 C. s. p.

56. Subjektívne dôkazné bremeno určuje, ktorá procesná strana si má aktívne počínať pri preukázaní určitej skutočnosti (znaku skutkovej podstaty normy práva), t. j. kto má navrhnúť dôkaz na jej preukázanie. Preto je toto bremeno označované i ako bremeno vedenia dôkazu.

57. Rozdelenie bremena vedenia dôkazu medzi sporové strany zásadne vyplýva z pravidiel delenia objektívneho dôkazného bremena (pozri Štajgr, F. Dôkazné bremeno v civilnom súdnom spore. Praha: Knihovna sborníku věd právních a státních, 1931, s. 89). Je totiž zrejmé, že navrhovať dôkazy má ten, kto je ohrozený stratou sporu v prípade, že rozhodujúca skutočnosť nebude preukázaná.

58. Subjektívne bremeno tvrdenia vyjadruje, aké skutkové tvrdenie musí jedna alebo druhá sporová strana uviesť, aby v spore uspela.

59. Ktorá strana má určité skutočnosti tvrdiť, aby odvrátila nepriaznivý následok, vyplýva z objektívneho dôkazného bremena: subjektívne bremeno tvrdenia nesie strana, ktorá je zaťažená objektívnym dôkazným bremenom.

60. Aké konkrétne skutkové prednesy má jedna alebo druhá strana urobiť, vyplýva z pravidiel o delení objektívneho dôkazného bremena.

61. Určité skutočnosti nie sú pre tú ktorú stranu priaznivé len preto, že ich strana tvrdí, ale preto, že s nimi spája priaznivý následok norma práva. Z toho je nepochybné, že rozdelenie dôkazného bremena nie je určené tvrdením strán, ale naopak z toho, ako je medzi strany rozdelené objektívne dôkazné bremeno, možno zároveň identifikovať, aký skutkový prednes má strana sporu urobiť.

62. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je žalobca povinný v priebehu konania tvrdiť skutočnosti zodpovedajúce všetkým znakom skutkovej podstaty normy práva zakladajúcej ním uplatnené právo (pozri napr. NS ČR 22Cdo 3108/2010, 21Cdo 2682/2013, 21Cdo 3989/2011, obdobne II. ÚS ČR 385/2015). Ak tak neurobí, súd musí v zásade žalobu bez ďalšieho zamietnuť (v prejednávanej spore v zostávajúcej časti pôvodne uplatneného nároku).

63. Tvrdenia žalobcu o splnení povinnosti podľa ust. §7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v žalobe absentovali. Bolo jeho procesnou povinnosťou skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy vo vzťahu k uvedenej zákonnej povinnosti podrobnejšie rozviesť. Túto procesnú povinnosť však nespĺnil, keď pri opísaní rozhodujúcich skutočností len odkázal na predložené listinné dôkazy, ktoré boli súčasťou miestami neprehľadnej prílohy.

64. Vzhľadom na procesnú pasivitu žalobcu týkajúcu sa objasňovania esenciálnych skutočností súvisiacich s kontraktačným procesom a splnením si svojej právnej povinnosti pri uzatváraní zmluvy so žalovaným, tak nebolo možné tieto rozhodné skutkové okolnosti objasniť. Uvedené skutočnosti tak nie sú ani preukázané, ani vyvrátené. Zostali preto neobjasnené (stav non liquet).

65. Na základe uvedeného tak neboli prostriedky procesného útoku žalobcu obsiahnuté v žalobe dostatočným podkladom pre konštatovanie splnenia povinnosti podľa ust. §7 ods. 1 Zákona č. 129 / 2010 Z. z.

66. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§391 ods. 2 C. s. p.).

67. Ak má byť súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, musí odvolací súd v odôvodnení svojho zrušujúceho uznesenia zreteľne uviesť, z akého konkrétneho právneho názoru vychádzal. Z právneho názoru odvolacieho súdu musí byť súdu prvej inštancie zrejmé, v čom konkrétne spočíva naplnenie zrušovacích dôvodov podľa ust. §389 C. s. p., najmä v čom konkrétne spočívajú nedostatky dokazovania, skutkových zistení a skutkových záverov, prípadne prečo bolo právne posúdenie veci chybné. Súd prvej inštancie je viazaný výlučne takým právnym názorom, ktorý je skutočným základom zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu (R 68/71).

68. Záväzným právnym názorom odvolacieho súdu je predovšetkým názor na to, aká norma práva na posudzovaný prípad dopadá, ako má byť interpretovaná a ako má byť aplikovaná na skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd.

69. Uznesením č. k. 10CoCsp 10/2021 - 67 z 13.07.2022. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II a III (o trovách konania) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že súd prvej inštancie bez predchádzajúcej výzvy adresovanej žalobcovi (silnejšej strane sporu - pozn. súdu prvej inštancie), aby zdokladoval šetrenie bonity žalovaného (slabšej sporovej strany), nemohol vysloviť právny záver, že žalobca takéto šetrenie nevykonal. Podľa názoru odvolacieho súdu mal súd prvej inštancie najprv vyzvať žalobcu na zdokladovanie takéhoto šetrenia (získovania bonity žalovaného spotrebiteľa) a až v prípade, žeby žalobca takéto šetrenie nepreukázal, resp. preukázal v nedostatočnej miere, mal prijať záver, že nešetřil majetkové pomery žalovaného. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že v spotrebiteľskom spore sa neuplatňuje kontradiktórnosť konania.

70. V tomto duchu vyslovil usmernenie, podľa ktorého súd prvej inštancie sa má opätovne zaoberať otázkou, či žalobca náležite skúmal bonitu žalovaného v čase poskytnutia úveru, ako aj to že tak má súd urobiť vyžiadáním všetkých dokladov, ktoré slúžili ako podklady pre posúdenie bonity žalovaného.

71. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalobca konkretizoval skúmanie bonity žalovaného až v odvolaní proti Rozsudku prvej inštancie z 29.04.2021. Tvrdil, že analýza bonity bola súčasťou žiadosti žalovaného o poskytnutie úveru, že správnosť a pravdivosť údajov bola potvrdená podpisom žalovaného a že žalobca poskytnuté údaje overil 1. využitím údajov z databázy NRKI, 2 overením dokladu totožnosti žalovaného na stránke MV SR, 3. dopytom do databázy Sociálnej poisťovne ohľadom zamestnania a evidovaného vymeriavacieho základu pre účely posudzovania príjmu alebo poberania dávok sociálneho poistenia, 3. kontrolou zamestnávateľa na stránkach: www.orsr.sk <<http://www.orsr.sk>>, www.zrsr.sk <<http://www.zrsr.sk>>, www.finstat.sk <<http://www.finstat.sk>> a 4. kontrolou vyhlásených konkurzov na stránke www.dlznik.sk <<http://www.dlznik.sk>>.

72. V odvolaní ďalej predložil skutkové tvrdenie, podľa ktorého zistil, že celková výška záväzkov žalovaného dosahovala sumu 392,04 eur, minimálne životné výdavky 199,04 eur, výdavky na deti 91,06 eur, iné splátky pôžičiek a úverov vo výške 87 eur a že zo zistených údajov tak voľné zdroje žalovaného dosahovali v čase poskytnutia úveru sumu 118,64 eur.

73. Súd druhej inštancie v zrušovacom uznesení nekonkretizoval, podľa akej normy procesného práva v spotrebiteľskom spore podľa ust. §290 C. s. p. má súd prvej inštancie povinnosť od procesne silnejšej strany iniciatívne vyžadovať všetky doklady slúžiace ako podklad pre posúdenie bonity žalovaného vystupujúceho v postavení slabšej procesnej strany.

74. V zrušovacom uznesení odvolacieho súdu absentuje vyslovenie právneho názoru, ktorý by bol spôsobilý byť pre súd prvej inštancie záväzným, a preto si súd prvej inštancie dovoľuje zotrvať na pôvodnom právnom posúdení prejednávaneho sporu.

75. V tejto súvislosti súd poukazuje ust. Čl. 8 Základných princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti konania.

76. V ďalšom sa poukazuje na ust. §150 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

77. Žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu (ust. §139 C. s. p.).

78. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností uvedených v žalobe (ust. §140 ods. 2 C. s. p.).

79. O prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodnej spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne potom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania (ust. §142 ods. 1 C. s. p.).

80. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že podanie žalovaného doručené súdu prvej inštancie 29.04.2021 označené ako odvolanie proti rozsudku je zmenou žaloby podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia.

81. Je zároveň nepochybné, že prejednávany spor je sporom spotrebiteľským, keďže žalobca má postavenie dodávateľa a žalovaný postavenie spotrebiteľa v spotrebiteľskej zmluve tak ako to predpokladá ust. §290 C. s. p.

82. Súdu prvej inštancie tak neostávalo iné, ako zmenu žaloby z 29.04.2021 nepripustiť, keďže na daný prípad dopadá ust. §294 C. s. p., podľa ktorého zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ.

83. Z hľadiska aplikácie noriem hmotného práva je potrebné prisvedčiť námietke osobitného subjektu, podľa ktorej splnenie povinnosti skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver nie je preukázané ani listinnými dôkazmi predloženými v zmene žaloby samotným žalobcom.

84. Z registra dlžníkov je totiž nepochybné, že žalovanému bolo odmietnuté celé množstvo žiadostí o úver, z čoho muselo byť žalobcovi pri vynaložení odbornej starostlivosti nadmieru zrejmé, že žalovaný nebol klientom schopným úver splácať. Preto i z tohto dôvodu je nutné prijať záver, že úver poskytnutý žalovanému v prejednávacom prípade je úverom bezúročným a bez poplatkov tak ako to súd prvej inštancie konštatoval už v prvom rozsudku a prečo vo výroku II žalobu v prevyšujúcej časti (216,60 eur) zamietol ako nedôvodnú.

85. Možno preto uzavrieť, že veriteľ nespĺnil povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti žalovaného v právnom postavení spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

86. Opätovne sa k meritu sporu zdôrazňuje, že dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka zdroj jeho príjmu (v danom prípade žalobca v konaní tvrdenie o takejto skutočnosti síce predložil, ale nepreukázal). Kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25.07.2018, sp. zn. 33 Cdo 2178 / 2018).

87. Žalobca v rámci kontraktačného procesu schopnosť žalovaného splácať poskytnutý spotrebiteľský úver zisťoval len formálne.

88. Ako veriteľ tak hrubo porušil povinnosť, ktorú mu ukladá ust. §7 ods. 1 Zákona č. 129 / 2010, a preto je úver poskytnutý žalovanému úverom bezúročným a bez poplatkov.

89. Žalovaný čerpal úver vo výške 600 eur. Veriteľovi pohľadávky na dlh zaplatil 147 eur. Žalobca má tak nárok na zaplatenie sumy predstavujúcej rozdiel medzi sumou poskytnutých peňažných prostriedkov (600 eur) a sumou splátok realizovaných žalovaným v postavení dlžníka (147 eur).

90. Z uvedeného dôvodu tak má žalobca v postavení veriteľa pohľadávky voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 453 eur tak ako bolo rozhodnuté prvým rozsudkom súdu prvej inštancie. Nárok na zaplatenie sumy vo výške 216,60 eur nepreukázal, a preto bola žaloba v tejto zostávajúcej časti predmetu konania zamietnutá.

91. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (ust. §255 ods. 1 C. s. p.)

92. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ust. §262 ods. 1 C. s. p.)

93. Žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy 669,60 eur. Jeho úspech predstavuje suma vo výške 453 eur (67,6%). Úspech žalovaného predstavuje suma vo výške 216,60 eur (32,4%).

94. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 35,2%, a preto mu bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v tomto rozsahu (výrok III).

95. Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 8Csp 92 / 2020 - 77 bol so súhlasom žalovaného do konania pribratý osobitný subjekt v štádiu, v ktorom predmetom sporu boli peňažné prostriedky vo výške 216,60 eur.

96. Osobitný subjekt bol v konaní plne úspešný, a preto mu bol voči žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.09.2015 sp. zn. 4MCdo 16 / 2014, Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp 41 / 2020 - 205 z 26.01.2021).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.